

PALVELUVERKON SUPISTAMINEN PERUSOPETUKSESSA JA VARHAISKASVATUKSESSA

Yhteenveto lapsivaikutusten arvioinnista LOVIISA 2020

Sisällys

TAUSTA	2
MITÄ LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI (LAVA) ON?	4
LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTIIN LIITTYVIÄ HUOMIOITA	4
YLEISPERIAATTEET KUULEMISILLE	4
PERUSOPETUS: lapsivaikutusten arviointi	5
OPPILAIDEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN	5
Mahdollisesti lakkautettavien koulujen oppilaiden vastaukset	6
Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden vastaukset.....	6
Yhteenveto kaikkien vastanneiden oppilaiden vastauksista	6
HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN	7
Mahdollisesti lakkautettavien koulujen oppilaiden huoltajien vastaukset	9
Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden huoltajien vastaukset.....	10
Yhteenveto kaikkien vastanneiden huoltajien vastauksista.....	10
HENKILÖSTÖN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN	11
Yhteenveto henkilökunnan monialaisista keskusteluista.....	11
LAUTAKUNTIEN KUULEMINEN	12
VARHAISKASVATUS: lapsivaikutusten arviointi	13
LASTEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN.....	13
HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN (varhaiskasvatusikäiset)	13
Huoltajien vastaukset	14
HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN (esikouluikäiset)	15
HENKILÖSTÖN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN	16
Henkilökunnan vastaukset	16

TAUSTA

Koulu- ja päiväkotiverkon supistamisen taustalla on kaupunginvaltuuston 11.12.2019 tekemä vuoden 2020 talousarviota koskeva päätös, jonka mukaan se ei myönnä nykyisen koulu- ja päiväkotiverkon ylläpitämiseen määrärahaa 1.8.2020 alkaen, vaan kaupungin menokehitys on sopeutettava vähentyviin tulovirtoihin ja lapsimäärän vähenemiseen.

Talousarviovalmistelun laskelmissa tarkasteltiin koulu- ja päiväkotiverkkoa kokonaisuutena. Ehdotukset pohjautuivat muun muassa aikaisempiin kouluverkkoselvityksiin ja lapsi- ja oppilasmäärien kehitykseen. Laskelmissa huomioitiin myös koulukuljetuskustannusten nousu. Säästöt nykyiseen verrattuna muodostuisivat mm. tuntiopettajan sekä siivoushenkilöstön sekä ruokapalveluhenkilöstön palkkauskulujen vähentymisestä. Jonkin verran on myös huomioitu kiinteistön ylläpitokuluja. Ketään vakinaista työntekijää ei näiden ehdotusten perusteella tarvitsisi irtisanoa, vaan heille voidaan osoittaa toinen työyksikkö huolimatta siitä, että koulujen ja päiväkotien yhteenliittämisehdotus sisältää säästöjä henkilöstökuluissa.

Aikaisemmat kouluverkkoselvitykset osoittavat, että kaikissa Loviisan kaupungin kiinteistöissä tarvitaan laajoja kunnossapitotöitä. Kustannuksia ei ole otettu huomioon säästölaskelmissa, mutta koska rakennukset ja talotekniikka vanhenevat tulevat esitetyt toimenpiteet jossain vaiheessa ajankohtaisiksi. Kaupungin rajoitetun taloudellisen tilan vuoksi on talousarviorahoja voitu käyttää vain akuuttien ongelmien hoitoon.

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Koulujen-pitkan-aikavalin-kunnossapitosuunnitelma-PTS-vuosille-2016-20124.pdf>

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Arvio-koulujen-korjausvelasta.pdf>

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Arvio-koulujen-peruskorjauskustannuksista-paivitys.pdf>

MITÄ LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI (LAVA) ON?

Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan päätöksen, toimenpiteen tai toiminnan **vaikutuksia** lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. **Ennakoarvioinnissa** valmisteilla olevan päätöksen vaikutuksia arvioidaan ennen päätöksen tekemistä. Ennakoarviointi on tärkeä osa hyvää hallintoa ja päätöksentekoa. Asian riittävästä selvittämisestä on huolehdittava ennen päätöksentekoa. Vaikutusten arviointi tuo tätä tietoa päätöksenteon taustaksi. Viime kädessä kaupunginvaltuusto ottaa kantaa siihen, sulautetaanko jokin koulu tai jotkin koulut osaksi toista yksikköä. Lapsivaikutusten arvioinnilla voidaan antaa tietoa päätöksenteon tueksi.

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTIIN LIITTYVIÄ HUOMIOITA

Kyselymme lapsivaikutusten arvioinnista pohjautuu toisten kuntien tekemiin kyselyihin, sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ohjeistuksiin. Linkki THL:n sivuille: https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen_tueksi/miten_arvioida/lapsivaikutusten_arviointi.

Ennen kyselyn laatimista huoltajat saivat vaikuttaa kyselyn sisältöön. Huoltajien vastausten pohjalta kyselyä muokattiin työryhmässä, johon kuului rehtoreita ja viestinnän edustajia. Kieliasu tarkistettiin kaupungin kääntäjillä.

Keskustelua herätti kysymys siitä, ketkä osallistuivat lapsivaikutusten arviointiin tähtääviin toimenpiteisiin. Koulujen rehtorit ja opetuspäällikkö osallistuivat tehtävään virkavastuullisina. Opetuspäällikkö ja rehtorit muodostavat pitkin lukuvuotta keskuudestaan työryhmiä erilaisiin tarpeisiin, ja niin tehtiin myös tässä tapauksessa.

YLEISPERIAATTEET KUULEMISILLE

Ennen kuulemistilaisuutta 16.3.2020 huomioitiin oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan näkökulmat kirjallisen kuulemisen kautta. Oppilaiden ja huoltajien ja henkilökunnan kuulemisessa noudatettiin samoja peruseriaatteita:

- vastataan nimettöminä
- vastaukset koostetaan Webropolin kautta (lapset, huoltajat)
- vastaukset kootaan kirjallisena yhteenvetona (monialainen ryhmäkuuleminen, henkilökunta)
- kooste tullaan antamaan myös huoltajille tiedoksi siten, ettei vastauksista voi tunnistaa ketään.

Oppilaskysely oli muotoiltu ikäkaudelle sopivaksi. Kyselyssä käytettiin hyviä avusteisia lomakkeita.

Kuulemistilaisuudesta 16.3.2020 tiedotettiin kolmessa paikallislehdessä julkaistulla ilmoituksella, erillisellä kaupungin lehdistötiedotteella sekä sosiaalisessa mediassa. Ilmoituksissa kaupunkilaisia pyydettiin lähettämään ennakkoon mahdollisia mieltä askarruttavia kysymyksiä. Näin haluttiin taata virkamiehille mahdollisuus valmistella kuntalaisille mahdollisimman täsmälliset vastaukset itse tilaisuudessa esitettäväksi. Maanantaina 16.3.2020 Lovisavikens skolassa järjestettäväksi ilmoitettu koulu- ja päiväkotiverkon supistamista koskeva kuulemistilaisuus jouduttiin perumaan koronaviruksen aiheuttamien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Loviisan kaupunki järjesti koulu- ja päiväkotiverkon kuulemistilaisuuden tiistaina 31.3.2020 kello 18 Skype-yhteydellä. Ilmoittautuminen kuulemiseen tapahtui Webropol-linkin kautta. Ilmoittautuminen oli pakollinen. Linkki kuulemistilaisuuteen lähetettiin ilmoittautumisen yhteydessä annettuun sähköpostiosoitteeseen tiistaina 31.3. viimeistään kello 15. Osallistuminen kuulemiseen vaati toimivan internetyhteyden sekä tietokoneelle asennetun Skype-ohjelmiston. Tilaisuuden aikana pyydettiin puheenvuoro viestitoiminnon kautta. Jos tilaisuuteen ei ollut mahdollisuutta osallistua, mielipideilmaisun pystyi lähettämään sähköpostitse (kaupunki@loviisa.fi) tai soittamalla (p. 040 774 7236).

PERUSOPETUS: lapsivaikutusten arviointi

OPPILAIDEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN

Oppilaskyselyn osalta mietitytti erityisesti se, kuinka oppilaskysely toteutettaisiin ja taustoista kerrotaisiin huolestuttamatta oppilaita. Lisäksi tärkeää oli, että kaikki oppilaat saisivat samanlaisen perehdytyksen ennen kyselyä. Aikataulu- ja resurssisyistä keskusteluita ja kyselyjä ei ollut mahdollista toteuttaa kaikissa opetusryhmissä saman henkilön johdolla. Tilanteen helpottamiseksi tehtiin oppilaille suunnattu PowerPoint-ohjeistus, jolla pyrittiin varmistamaan oppilaiden tasapuolinen perehdyttäminen kyselyyn. PowerPoint-esityksessä oppilas sai tietoa siitä, mihin on vaikuttamassa ja miksi. Ajatuksena oli, että opettajat kävisivät ohjeistuksen oppilaiden kanssa läpi ennen kuin oppilaat vastasivat kyselyyn.

Näin opettajaa ohjeistettiin oppilaskyselyn toteuttamisessa:

”Jokainen oppilas vastaa itsenäisesti arviointiin, mutta opettaja saa auttaa tarvittaessa. Jos vapaamuotoinen teksti on vaikea, oppilas/lapsi voi piirtää tai kertoa mitä kysymys herättää. Voit myös nauhoittaa tarvittaessa. Kysy vain kyselyssä olevia kysymyksiä. Johdattelevia kysymyksiä tulee välttää. Anna lapselle aikaa vastata rauhassa. Kyselyyn vastataan tietokoneella tai iPadillä nimettömästi.”

Opettaja kävi läpi PowerPoint-ohjeistuksen oppilaiden kanssa ja pyysi heitä sen jälkeen vastaamaan kyselyyn. Vastausaika päättyi 23.2.2020.

Teutjärven koulun, Kirkonkylän koulun, Koskenkylän koulun, Pernå Kyrkoby skolan ja Forsby skolan oppilaille suunnatussa kyselyssä selvitettiin oppilaiden ajatuksia nykyisestä koulustaan ja mielipiteitä mahdollisista opetusjärjestelyiden muutoksista.

Kysely sisälsi hymiöavusteisia monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Oppilaille oli tarjolla apua kyselyn täyttämiseen ja asian käsittelyyn. Kyselyyn vastasi yhteensä 239 oppilasta, joista

- 46 oppilasta lakkautusuhan alla olevista kouluista (Pernå Kyrkoby skola ja Teutjärven koulu)
- 193 oppilasta niistä kouluista, joihin oppilaat mahdollisesti siirtyvät (Forsby skola ja Koskenkylän koulu sekä Kirkonkylän koulu).

Perusopetusta koskevan asian arvioinnissa tärkeitä ovat perusopetuslain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain, perusopetusasetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden säännökset.

1. Miltä tuntuisi, jos luokkaasi tulisi uusia oppilaita? *

Mukavalla

En osaa sanoa

Harmittaisi

Kuva 1. Esimerkkikysymys lapsille osoitetusta hymiöavusteisesta kysymyksestä

Lapsivaikutusten arviointi suoritettiin erikseen lakkautusuhan alla olleissa kouluissa ja mahdollisen lakkautuksen toteutuessa vastaanottaviksi kaavailluissa kouluissa. Oppilaiden vastauksia ei tarkasteltu opetuskielen kautta vaan yhtenä yhtenäisenä kokonaisuutena, koska koulut voidaan jakaa kahteen ryhmään samankaltaisten lähtökohtiensa perusteella:

- Lakkauttamisuhan alla olevien koulujen oppilaiden vastauksia käsiteltiin omana kokonaisuutenaan:

Kyselylomake oppilaille (Pernå kyrkoby skola ja Teutjärven koulu)

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Lapsivaikutusten-arviointi-LAVA-oppilaille-Perna-Teutjarvi.pdf>

- Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden vastauksia käsiteltiin omana kokonaisuutenaan:

Kyselylomake oppilaille (Kirkonkylän koulu, Koskenkylän koulu, Forsby skola)

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Lapsivaikutusten-arviointi-LAVA-oppilaille-Forsby-Kirkonkyla-Koskenkyla.pdf>.

Mahdollisesti lakkautettavien koulujen oppilaiden vastaukset

Oppilaat viihtyivät pääsääntöisesti hyvin nykyisessä koulussaan ja olivat kiinnostuneita solmimaan myös uusia ystävyysuhteita. Mahdolliseen bussilla tai taksilla kouluun kulkemiseen suhtauduttiin varovaisen positiivisesti. Puolet vastanneista ei ymmärrettävistä syistä osannut ottaa kantaa kysymykseen, koska kaikilla ei ole aiempaa kokemusta koulukuljetuksista. Mahdollisen opettajavaihdoksen kohdalla hajonta vastauksissa oli suurinta. Puolet vastanneista oli huolestuneita siitä, että joutuisi käymään koulua eri luokalla kuin nykyiset koulukaverit. Samaan aikaan yli puolet vastanneista piti mukavana ajatuksena sitä, että koulussa olisi enemmän oppilaita.

Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden vastaukset

Luokkiin otettaisiin mielellään uusia oppilaita, ja koulun oppilasmäärän kasvamista ei juurikaan vastustettu. Lähestulkoon kaikki olivat optimistisia suhtautumisessaan uusiin kavereihin. Opettajavaihdokseen suhtauduttiin hyvin samalla tavalla kuin mahdollisesti lakkautettavien koulujen oppilaiden vastauksista oli havaittavissa: hajontaa oli havaittavissa, ja ymmärrettävistä syistä osa vastanneista ei osannut ottaa asiaan kantaa. Mahdollinen sijoittuminen nykyisten luokkakavereiden kanssa eri luokille huolestutti jossain määrin myös vastaanottaviksi kaavailtujen koulujen oppilaita.

Yhteenveto kaikkien vastanneiden oppilaiden vastauksista

Vastausten perusteella voidaan todeta, että opetusta mahdollisen palveluverkon supistamisen jälkeen järjestettäessä on oppilaiden näkökulmasta tarkasteltuna kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- ryhmäyttäminen
- kaverisuhteiden huomioiminen opetusryhmiä muodostettaessa
- ennakoiva kiusaamisen vastainen toiminta.

HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN

Huoltajakysely toteutettiin sähköisesti. Kysely osoitettiin Teutjärven koulun, Kirkonkylän koulun, Koskenkylän koulun, Pernå kyrkoby skolan ja Forsby skolan 1.–5. luokkaa käyvien oppilaiden huoltajille. Siihen vastasi yhteensä 71 huoltajaa tai perhekuntaa, joista

- 25 huoltajaa tai perhekuntaa edusti lakkautusuhanalaisista koulua (Pernå kyrkoby skola ja Teutjärven koulu)
- 44 huoltajaa tai perhekuntaa edusti niitä kouluja, joihin oppilaat mahdollisesti siirtyvät (Forsby skola ja Koskenkylän koulu sekä Kirkonkylän koulu).

Huoltajia pyydettiin arvioimaan, mikä on heidän mielestään esi- ja perusopetuksen järjestämisessä tärkeää. Lisäksi heitä pyydettiin erilaisten väittämien avulla arvioimaan mahdollisen koulunvaihdon vaikutuksia lasten koulunkäyntiin ja hyvinvointiin. Avoimessa vastauskentässä oli mahdollista tuoda esiin muita näkemyksiä tai tarkentaa monivalintakysymysten vastauksia.

Lapsivaikutusten arviointi suoritettiin erikseen lakkautusuhan alla olevia kouluja käyvien oppilaiden huoltajien ja lakkautuksen mahdollisesti toteutuessa vastaanottaviksi kaavailluissa kouluissa opiskelevien oppilaiden huoltajien keskuudessa. Huoltajien vastauksia ei tarkasteltu oppilaiden opetuskielen kautta vaan yhtenä yhtenäisenä kokonaisuutena, koska huoltajat voidaan jakaa kahteen ryhmään samankaltaisten lähtökohtiensa perusteella:

- Lakkauttamisuhan alla olevia kouluja käyvien oppilaiden huoltajat käsiteltiin omana kokonaisuutenaan:

Kyselylomake huoltajille (Pernå kyrkoby skola ja Teutjärven koulu)

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Lapsivaikutusten-arviointi-LAVA-huoltajille-Perna-Teutjarvi.pdf>

- Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden huoltajien vastauksia käsiteltiin omana kokonaisuutenaan:

Kyselylomake huoltajille (Kirkonkylän koulu, Koskenkylän koulu, Forsby skola)

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2020/02/Lapsivaikutusten-arviointi-LAVA-huoltajille-Forsby-Kirkonkyla-Koskenkyla.pdf>

Huoltajakyselyn ensimmäinen osa

Osa huoltajien kysymyksistä oli sellaisia, että kysymykseen vastattaessa otettiin suoraan kantaa siihen, onko väittämällä vaikutusta johonkin vai ei. Jos huoltaja katsoi, että väittämällä oli vaikutusta, tuli vastaajan ottaa kantaa siihen, onko vaikutus myönteinen vai kielteinen.

2. Millä on mielestäsi vaikutusta esi- ja perusopetusta järjestettäessä

Perinteiden ja historian ylläpitäminen

ei vaikutusta

vaikutusta

Jos valitsit "vaikutusta" arvioi, onko vaikutus myönteinen vai kielteinen

myönteinen

kielteinen

Kuva 3. Esimerkkikysymys huoltajille osoitetusta kyselystä

Huoltajakyselyn toinen osa

Huoltajakyselyn toisessa osassa annettiin mahdollisuus vapaamuotoiselle vastaukselle.

3. Miten koulun lakkauttaminen vaikuttaisi yhteisön mahdollisuuksiin kokoontua ja tavata toisiaan? *

Kuva 4. Esimerkkikysymys huoltajille osoitetusta kyselystä

Huoltajakyselyn kolmas osa

Kolmas osa oli jatkoa toisen osan vastauksille. Vastaajan tuli ottaa kantaa myös siihen, onko vaikutus myönteinen vai kielteinen.

Miten koulun lakkauttaminen vaikuttaisi yhteisön mahdollisuuksiin kokoontua ja tavata toisiaan?

ei vaikutusta

vaikutusta

Jos valitsit "vaikutusta" arvioi, onko vaikutus myönteinen vai kielteinen

Kuva 5. Esimerkkikysymys huoltajille osoitetusta kyselystä

Mahdollisesti lakkautettavien koulujen oppilaiden huoltajien vastaukset

Väittämiä oli yhteensä 10 ja ne käsittelivät seuraavia aihealueita:

- perinteiden ja historian ylläpitäminen
- koulumatkan piteneminen
- oppilaan siirtyminen koulukuljetuksen piiriin
- koulun koko
- opetusryhmän koko
- opettajavaihdos
- ystävyysuhteet (2 väittämää)
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- tukitoimet ja oppilashuoltopalvelut.

Eniten huolta aiheuttivat koulumatkat ja opetusryhmien koko. Koulumatkan pitenemiseen suhtauduttiin erittäin kielteisesti samaan aikaan kun oppilaan siirtyminen koulukuljetuksen piiriin sinänsä ei herättänyt yhtä suurta vastustusta. Mahdollinen opettajanvaihdos huolestutti kovasti ja siihen suhtauduttiin kriittisesti.

Oppilasmäärän ei toivottu kasvavan. Käsitukset suuresta koulusta vaihtelivat suuresti (vaihteluväli 50–300 oppilasta). Muutamia poikkeuksiakin tosin löytyi: pieni osa huoltajista, jotka katsoivat koulun koolla olevan vaikutusta, piti mahdollista oppilasmäärän kasvua vaikutukseltaan myönteisenä. Mahdollisuuden solmia uusia ystävyysuhteita suhtauduttiin positiivisesti. Vain hyvin pieni murto-osa vastanneista antoi arvoa aamu- ja iltapäivätoiminnan saatavuuden paranemiselle. Tukitoimien ja oppilashuoltopalveluiden saatavuutta pidettiin tärkeämpänä.

Ammattitaitoista henkilökuntaa arvostettiin tuttujen aikuisten ja luokkakavereitten ohella. Myös perinteitä ja historiaa sekä niiden ylläpitämistä pidettiin erittäin tärkeinä. Huoltajat kokivat, että yhteisön mahdollisuudet kokoontua ja tavata toisiaan heikkenisivät, jos koulu suljetaan.

Kun huoltajia pyydettiin nimeämään kaksi asiaa, mitkä saattaisivat parantua, jos oman lapsen koulu lakkautettaisiin, esille nostettiin valinnaisaineet ja kaverisuhteet. Yhtenä vaihtoehtona oli ”muu, mikä?”. Näitä avoimeen tekstikenttään annettuja vastauksia ei kuitenkaan voitu tulkita annetussa viitekehyksessä (mikä saattaisi parantua?) koska vastaukset olivat kaikki luonteeltaan negatiivisia (ei mikään, miksi oli pakko valita kaksi vaihtoehtoa, ja niin edelleen).

Mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen oppilaiden huoltajien vastaukset

Väittämiä oli yhteensä 10 ja ne käsittelivät seuraavia aihealueita:

- perinteiden ja historian ylläpitäminen
- koulun koko
- opetusryhmän koko
- siirtyminen yhdysluokkaopetuksesta vuosiluokkakohtaiseen opetukseen (ei Kirkonkylän koulu)
- opettajavaihdos
- ystävyyssuhteet (2 väittämää)
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- tukitoimet ja oppilashuoltopalvelut
- kerhotoiminta.

Perinteiden ja historian ylläpitämistä pidettiin erittäin tärkeänä myös mahdollisesti lakkautettavista kouluista oppilaita vastaanottavien koulujen huoltajien keskuudessa. Koulun ja opetusryhmien koon kasvattamiseen suhtauduttiin kriittisesti, mutta kolmasosa vastanneista, jotka katsoivat koulun koolla olevan vaikutusta, piti koulun koon kasvamista myönteisenä mahdollisuutena. Oppilaan siirtyminen yhdysluokkaopetuksesta vuosiluokkakohtaiseen opetukseen koettiin vaikutukseltaan myönteisenä niiden vajaan 70 %:n kohdalla vastaajista, jotka kokivat väittämän merkitykselliseksi. Omaa, nykyistä opettajaa arvostettiin ja mielellään nähtiin oppilaan jatkavan saman opettajan ohjauksessa. Silti poikkeuksiakin mahtui joukkoon. Mahdolliset uudet ystävyyssuhteet koettiin positiivisina mahdollisuuksina. Aamu- ja iltapäivätoiminnan, tukitoimien ja oppilashuoltopalveluiden sekä kerhotoiminnan paranemiseen mahdollisen yhdistymisen myötä suhtauduttiin hyvin samansuuntaisesti: pääsääntöisesti toiminnat ja niiden kehittäminen koettiin tärkeinä ja vaikutus oli myönteinen.

Yhteenveto kaikkien vastanneiden huoltajien vastauksista

Päätöksenteon poukkoiluun viitattiin molempien huoltajaryhmien vastauksissa. Mielenpitoita löytyi sekä puolesta että vastaan. Huoltajien vastauksia kokonaisuutena tarkasteltaessa voidaan todeta, että opetusta mahdollisen palveluverkon supistamisen jälkeen järjestettäessä on huoltajien näkökulmasta tarkasteltuna kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- koulumatkat
- koulupäivien pituus
- ryhmäkoot
- henkilöstöresurssit.

HENKILÖSTÖN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN

Henkilöstön näkökulma huomioitiin monialaisten työryhmien keskustelujen kautta.

1. Fyysiset tilat
2. Oppimisympäristöt
3. Ryhmäkoot
4. Koulukuljetukset
5. Yhdenvertaisuus
6. Aamu- ja iltapäivätoiminta
7. Koulukuljetusten vastaanottaminen, kuljetusoppilaiden valvonta ja odotusajan toiminta
8. Kouluruokailu
9. Opiskelijahuolto
10. Koulunkäynninohjaajat
11. Opetushenkilöstö

Kuva 6. Monialaisten työryhmien keskusteltavat aihealueet

Keskusteluissa arvioitiin yhdessä keskustellen, miten koulujen mahdollinen yhdistyminen vaikuttaisi opetuksen järjestämiseen, henkilökunnan arkeen ja hyvinvointiin. Lisäksi arvioitiin, onko vaikutus positiivinen vai negatiivinen. Vastaukset kirjattiin ja rehtori toimitti yhteenvedon koulutuspäällikölle. Monialaisten työryhmien keskusteluihin osallistui yhteensä 33 alakoulujen oppilaiden kanssa työskentelevää aikuista.

Yhteenveto henkilökunnan monialaisista keskusteluista

Henkilökunta arvosti mahdollisten yhdistymisten mukanaan tuomia parempia toimitiloja, koulunkäynnin tuki- ja oppilashuoltopalveluiden paranemista, ajanmukaista opetusvälineistöä, opettajien mahdollisuutta opettaa ja oppilaiden mahdollisuutta opiskella vuosiluokkaan sidotuissa ryhmissä, kollegiaalisen tuen vahvistumista ja lisääntymistä, osaamisen monipuolistumista sekä sitä, että kenenkään oppilaan ei tarvitsisi olla luokan ainoa poika/tyttö/oppilas.

Henkilökunta oli huolissaan ryhmäkokojen mahdollisesta kasvusta, aamu- ja iltapäivähoidon käytännön järjestelyistä, koulupäivien pituudesta, ruokavuorojen ja välituntien aikatauluttamisesta sekä myös jossain määrin tilojen riittävydestä tai kunnosta.

Monialaisten keskustelujen perusteella voidaan henkilökunnan osalta vetää sellaiset johtopäätökset, että erityistä huomiota tulisi yhdistymisten toteutuessa kiinnittää

- siirtymävaiheen ryhmäyttämiseen
- ilmapiirosioihin ja työskentelytapojen yhtenäistämiseen
- koulukuljetusten valvontaan
- koulukuljetusten odotusaikojen pysymiseen lain edellyttämässä puitteissa.

Koskenkylän koulun henkilökunnan vastauksissa tuli esille se, että koulu on muuttamassa uusiin tiloihin syksyllä 2020. Vastauksista oli havaittavissa huolta seuraavista asioista:

- ”kuka on isännän oikeudella uudessa talossa? Osalle talo on jo tuttu, osa tulee uuteen taloon”
- henkilökunnan roolista: yksikielinen koulunkäynninohjaaja vs. kaksikielinen koulunkäynninohjaaja.

LAUTAKUNTIEN KUULEMINEN

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 27.1.2020 (§ 15) palveluverkon supistamisprosessin aikataulusta. Kasvatus- ja sivistyslautakunta sai kaupunginhallitukselta tehtäväkseen toteuttaa muun muassa eri osapuolten kuulemiset palveluverkon supistamisprosessia koskien. Sivistys- ja hyvinvointikeskus pyysi

- elinkeino- ja infrastruktuurilautakuntaa
- hyvinvointilautakuntaa
- perusturvalautakuntaa
- kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielistä ja ruotsinkielistä koulutusjaostoa

käsittämään palveluverkon mahdollisen supistamisen vaikutuksia lasten koulunkäyntiin ja hyvinvointiin oman, edustamansa hallinnonalan näkökulmasta katsottuna koskien

- mahdollista Teutjärven koulun toiminnan lakkauttamista ja oppilaiden opetuksen siirtoa Kirkonkylän kouluun
- mahdollista Pernå kyrkoby skolan lakkauttamista ja oppilaiden opetuksen siirtoa Forsby skolaan
- mahdollista Kuggomin päiväkodin sekä Leikkiksen lakkauttamista ja toiminnan siirtoa Koskenkylän päiväkotiin. Kuggomin päiväkodin lakkauttamisen myötä myös Haddom skolan esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoidon järjestäminen joudutaan miettimään uudelleen.

Lautakuntia ja jaostoja pyydettiin lausunnossaan ottamaan kantaa myös siihen, olisiko mahdollinen vaikutus kaupungin kannalta tarkasteltaessa luonteeltaan myönteinen vai kielteinen. Lausunnot toimitettiin suoraan kaupunginhallitukselle.

VARHAISKASVATUS: lapsivaikutusten arviointi

LASTEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN

Lapsikyselyn osalta mietitytti erityisesti se, kuinka lapsikysely toteutetaan ja kyselyn taustoista kerrotaan huolestuttamatta lapsia. Siksi päätimme, että tässä vaiheessa ei tehdä lapsikyselyä. Lapset otetaan mukaan, mikäli päiväkodin sulkemisesta saadaan myönteinen päätös.

HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN (varhaiskasvatusikäiset)

Huoltajakysely toteutettiin pääasiassa sähköisesti. Muutamalle huoltajalle kysely lähetettiin paperimuodossa. Kysely osoitettiin Kuggomin päiväkodin ja Leikkiksen lasten huoltajille. Siihen vastasi yhteensä 36 huoltajaa. Vastausprosentti oli 75.

Huoltajia pyydettiin arvioimaan, mikä on heidän mielestään varhaiskasvatuksen järjestämisessä tärkeää. Lisäksi heitä pyydettiin erilaisten väittämien avulla arvioimaan mahdollisen päiväkodinvaihdon vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Kysyttiin myös, millä alueella perheet asuvat postinumeron perusteella ja mihin yksikköön he toivoisivat lapsen siirrettävän, mikäli päätös päiväkodin lakkauttamisesta tulisi. Avoimessa vastauskentässä oli mahdollista tuoda esiin muita näkemyksiä tai tarkentaa monivalintakysymysten vastauksia. Vastajat saivat myös tässä osiossa kertoa, ovatko vaikutukset heidän omasta mielestään positiivisia, negatiivisia vai sekä että.

2. Arvioi palveluverkkosuunnittelun aiheuttaman mahdollisen päiväkodin vaihdoksen vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen

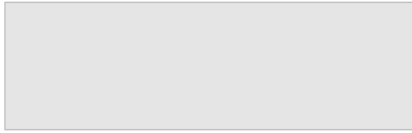
Arvioi, kuinka suuri vaikutus taulukon vasemmassa laidassa olevilla väittämillä on lasten hyvinvointiin ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Väittämät eivät välttämättä liity millään tavalla oman lapsesi varhaiskasvatuksen järjestämiseen, vaan voit arvoida väittämiä yleisesti lasten hyvinvoinnin näkökulmasta.

	ei vaikutusta	vähäinen vaikutus	vaikuttaa selvästi	erittäin suuri vaikutus	en osaa sanoa
lapset on jaettu ikäryhmittäin (0-3 v. / 3-5 v.)	☐	☐	☐	☐	☐
lapsella on mahdollisuus solmia uusia ystävyssuhteita	☐	☐	☐	☐	☐
lapsen arkeen tulee uusia aikuisia	☐	☐	☐	☐	☐
erityisopettaja on paikalla päiväkodilla useammin	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkodin tilat vastaavat varhaiskasvatussuunnitelman asettamia vaatimuksia	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkoti lähellä muita palveluita, esim. kirjasto, museo, liikuntahalli	☐	☐	☐	☐	☐
uusi päiväkotiki on nykyistä suurempi	☐	☐	☐	☐	☐
uusi päiväkotiki sijaitsee kauempana kotoa	☐	☐	☐	☐	☐

Kuva 6. Esimerkkikysymys huoltajalle osoitetusta kyselystä

Huoltajakyselyn toisessa osassa annettiin mahdollisuus vapaamuotoiselle vastaukselle.

6. Mitä muita vaikutuksia mahdollisella toiseen yksikköön siirtymisellä olisi lasten hyvinvointiin ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen? Ovatko vaikutukset positiivisia, negatiivisia vai sekä että? Tässä kohdassa voit myös halutessasi tarkentaa taulukkoon antamiasi vastauksia.

Kuva 7. Esimerkkikysymys huoltajalle osoitetusta kyselystä

Huoltajien vastaukset

Lakkautusuhan alla olevien päiväkotien lasten huoltajat arvostavat

- nykyisten päiväkotien sijaintia. Päiväkoti sijaitsee useamman vastaajan mielestä sopivan lähellä heidän kotiaan. Joidenkin vastaajien lapset voivat kulkea matkan kävellen tai polkupyörällä. Päiväkodit sijaitsevat lähellä luontoa. Luonto antaa mahdollisuuden lapsille oppia luonnosta päivittäin.
- kiinteistöjen terveyttä ja hyväkuntoisuutta. Sisäilmaongelmaa ei näissä päiväkodeissa ole.
- lasten viihtymistä ja turvallisuuden tunnetta nykyisissä päiväkodeissa. Pieni päiväkotiki, päiväkodin tuttu rakennus ja tutut aikuiset luovat lapselle turvallisuuden, itsevarmuuden ja ilon tunnetta.
- lapsen yksilöllinen kohtaaminen pienessä yksikössä, jossa lapsen omat tarpeet toteutuvat. Suhde kasvattajiin on hyvä, luottavainen ja läheinen. Vaikeista asioista voi puhua ja päivän päätyttyä saa hyvin palautetta lapsen päivästä.
- lapsiryhmän kaksikielisyyttä. Lapsella on mahdollisuus oppia sekä suomea että ruotsia. Ystävyyssuhteita luodaan kielimuurien yli ja suvaitsevaisuus kasvaa, mikä on tärkeitä kaksikielisessä Loviisassa.
- sisarusryhmiä, jossa kaikenikäiset lapset toimivat yhdessä auttaen toisiaan. Vanhemmat lapset oppivat vastuun kantamista, ja nuoremmat lapset ottavat vanhemmista lapsista mallia.
- päiväkotien suuria sisä- ja ulkotiloja. Melu on vähempää, kun päiväkodissa on huoneita eri leikeille.
- henkilökunnan osaamista. Henkilökunta on ammattimaista ja mukavaa ja osaa ottaa huomioon lapsen yksilölliset tarpeet.

Huoltajat ovat huolissaan siitä

- kuinka lähipäiväkodin lakkauttaminen vaikuttaa alueen väestönkasvuun. Vastaajia mietityttää, miten kaupunki pystyy myymään vapaita tontteja, jos alueen peruspalvelut siirretään pois, hankkivatko nuoret parit ja perheet lisää lapsia sekä jäävätkö perheet Loviisaan asumaan, jos lähipalveluita lakkautetaan.
- että suuremmissa yksiköissä ryhmäkoot kasvavat. Vastaajat ovat huolestuneita siitä, että ryhmäkoon suurenemisesta aiheutuu lapsille rauhattomia päiviä, ryhmän sosiaalisten ongelmien kasvua ja henkilökunnan stressitasoa nousemaan, joka taas johtaisi terveysperusteisiin poissaoloihin ja vaihtuviin sijaisiin. Lapsen yksilölliset tarpeet eivät tulisi huomattua ja lapsi, jolla on oppimis- ja keskittymisvaikeuksia ei pystyisi toimimaan ryhmässä.

- että matkat päiväkodin ja kodin välillä pitenevät. Lapsen varhaiskasvatuspäivän piteneminen, jos päiväkotit ei osu vanhempien työmatkan varrelle, huolestuttaa. Samoin se, että aikaisemmat aamut vaikuttavat lasten yöunien pituuteen ja vanhempien jaksamiseen.
- kuinka uuteen päiväkotiin muutto vaikuttaa lapseen. Moni toivoo, että tutut aikuiset ja lapset saisivat siirtyä yhdessä uuteen päiväkotiin. Lapset tuntevat olonsa turvalliseksi nykyisen henkilökunnan kanssa ja ovat sopeutuneet ryhmään hyvin. Muutto uusiin tiloihin, uudet kaverit ja henkilökunta ovat lapselle uusi alku, joka vaatii sekä lapselta että koko perheeltä paljon. Muutokset jarruttavat lapsen kehitystä, kun lapsen on sopeuduttava uuteen ympäristöön ja tutustuttava uusiin ihmisiin.
- että lapsen yhteys toiseen kotimaiseen kieleen katoaa. Vastaajat harmittelevat sitä, että aidosta kaksikielisestä ympäristöstä on luovuttava. Perheiden on otettava kantaa jo aikaisessa vaiheessa kummankielisessä koulussa lapsi aloittaa.
- millainen vaikutus uuden päiväkodin vierailu aikuisilla on lapseen. Huoltajat kantavat huolta siitä, miten lapsi osaa sopeutua uuteen henkilökuntaan ja uusiin lapsiin, varsinkin jos lapsi on ujo. Muutos voi olla lapselle ja huoltajille raskas.
- että muissa päiväkodeissa ei ole riittävästi paikkoja ottaa vastaan lapsia lakkauttamisuhan alla olevista päiväkodeista. Pelätään, että lapset eivät mahdu olemassa oleviin ryhmiin ja sen takia lapsiryhmiä kasvatetaan tai hankitaan parakkeja Loviisan keskustan alueelle. Monet ovat kuulleet, että kaikki päiväkodit ovat jo nyt täynnä.
- että lasten tiiviit ystävyyssuhteet katkeavat. Jos lapset sijoitetaan eri päiväkoteihin ja eri ryhmiin, saattavat ystävyyssuhteet lasten välillä katketa. Huoltajat ovat oppineet tuntemaan toisensa ja heille on kehittynyt hyvä keskusteluyhteys, josta ei haluta luopua.

Kyselyssä nousi esiin myös lakkauttamisen hyötyjä:

- Lapsi pääsisi lakkautuksen vuoksi samanikäisten ryhmään. Silloin lapsi saa tukea ja osallistua toimintaan, joka vastaa hänen ikäryhmänsä tarvetta ja kehityksen etenemistä. Lapsi hyötyy siitä, että saa olla yhdessä saman ikäisten lasten kanssa.
- Lapsi saisi uusia kavereita.

HUOLTAJIEN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN (esikouluikäiset)

Kuggomin ruotsinkielisille perheille suunnattiin yksi oma kysymys, joka koski esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa. Mikäli päiväkotit suljetaan esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito ei enää toteudu Kuggomissa, vaan siirrettäisiin keskusta-alueelle (suomenkielisten esikoululaisten hoito järjestetään jo nyt keskusta-alueella).

Huoltajat miettivät eri asioita riippuen heidän oman lapsen tilanteesta. Osa perheistä ei asu Haddom skolan oppilaaksiottoalueella, joten tämä kysymys ei vaikuta heidän lapsensa tilanteeseen mitenkään. Haddom skolaan menevien lasten huoltajat ovat huolestuneita seuraavista asioista

- pidemmät matkat pidentävät esikoululaisen päivää ja aikaistavat aamulla heräämistä. Palautumisaika jää lyhyemmäksi.
- lapsen esikouluryhmä ei olisi sama kuin ensimmäisen luokan ryhmä Haddom skolassa ja siirtymät uusiin ympäristöihin olisivat toistuvia. Lapsi siirtyisi päiväkodista vuodeksi esikouluun (Generalshagens skola) ja vuoden jälkeen ensimmäiselle luokalle (Haddom skola).
- Haddom skola on lakkauttamisvaarassa, jos esikoululaiset eivät jää kouluun. Oppilasluku vähenee ja osa perheistä voi valita lapsensa hyvinvointia ajatellen, että lapsi jatkaisi keskustan koulussa myös

esikoulun jälkeen. Varsinkin jos lapsi on esikoulussa saanut hyviä kavereita, joiden parissa olisi hyvä jatkaa koulunkäyntiä.

HENKILÖSTÖN NÄKÖKULMAN HUOMIOIMINEN

Henkilöstökysely toteutettiin sähköisesti. Kysely osoitettiin Kuggomin päiväkodin ja Leikkiksen henkilökunnalle. Kaikki kahdeksan vastasivat kyselyyn, joten vastausprosentti oli 100.

Henkilöstöä pyydettiin arvioimaan erilaisten väittämien avulla mahdollisen päiväkodinvaihdon vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Avoimessa vastauskentässä oli mahdollista tuoda esiin muita näkemyksiä tai tarkentaa monivalintakysymysten vastauksia. *Vastaajat saivat myös tässä osiossa kertoa, ovatko vaikutukset heidän omasta mielestään positiivisia, negatiivisia vai sekä että.*

Henkilökunnan vastaukset

Lakkautusuhan alla olevien päiväkotien henkilökunta arvostaa

- päiväkotien suuria sisä- ja ulkotiloja ja metsän läheisyyttä
- pienryhmäjaon mahdollisuutta
- hyvää yhteistyötä muun muassa kirjaston kanssa.

Henkilökunta on huolissaan siitä

- kuinka lähipäiväkodin lakkauttaminen vaikuttaa lasten varhaiskasvatuksen käyttöasteeseen ja lasten päivien pituuteen
- kuinka uuteen päiväkotiin muutto vaikuttaa lapseen, mikäli yhtään tuttua aikuista tämän hetkisestä päiväkodista ei siirry samaan päiväkotiin tai ryhmään. Kaikki lapset ovat yksilöitä ja reagoivat eri tavalla ja siksi osalle vaihto voi olla vaikea.